

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

7. Super illud Ad hæc Sacra Congregatio, &c.) Vbi præcipitur, non suscipiantur onera perpetua sine licentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

persona esset proprij Monasterij: dummodo sine furo, & fal acia secunda iudicaretur pecunia, quod scilicet in alios usus non consumeretur. Ratio est, quia jam satis Superque finis à lege intentus haberetur.

Quid intelligatur per illud (pro Missis perpetuis)

16. Dubitabis sextò. An pecunia relicta non pro Missis dicendis in perpetuum, sed in longum tempus, v. g. pro quadraginta, vel centum annis, ex vi huius Decreti sit modo dicto investienda?

Respondeo negativè cum Lezzana. v. *Missæ num. 39. Perpetuum*, l. *Iuris peritos ff. de excusat.* tur significat proprie tempus non habens certum finem, esto aliquando tempus centum annorum, immo infra centum annos, dicatur etiam perpetuum. In legibus autem benignior semper interpretatio est faciendâ, ut quanto minus possimus libertatem lædere concedamus. Possunt tamen ex alio capite attingi executores, vel legatarij ad investendum, ut scilicet talem pecuniam fructuose investiant, quo securius dictum onus à Successoribus pro suo tempore, impleatur.

§. VII. Super illud §. primi num. 12. Ad hæc Sacra Congregatio, &c.

Vbi

Præcipitur ne suscipiantur onera perpetua sine licentia.

1. **P**Ræcipit Sacra Congregatio sæcularibus Sacerdotibus sub Interdicto ingressus Ecclesiæ, & Religiosis sub privatione, & inhabilitate ad Officia, privationeque vocis activæ, & passivæ, ipso facto, incurrendis, ne suscipiant onera perpetua Missarum, sine licentia in scriptis, & gratis concedenda ab Episcopo, seu Vicario Generali, vel Generali, seu Provinciali.

2. Et quia dubitatum fuit, an hæc prohibitio dirigatur non solum ad Rectores Ecclesiarum, sed etiam ad privatos Sacerdotes, siquandò illis tale quid relinquatur Respondeo n. 44. etiam ad hos dirigi.

Notandum est autem illud onera perpetua, nam propterea rectè non nemo Verricell. tr. 8. q. 4. advertit, Capellaniam amovibilem non includi in hac prohibitione.

Ad quosnam dirigatur prohibitio suscipiendi onera perpetua sine licentia?

3. Sed adhuc dubitabis primo quosnam comprehendat dicta clausula? Occurrit enim non raro, ut testator committat hæredibus, vel alteri cui libet, ut eligant Sacerdotem, qui celebret Missas ad intentionem ipsius Testatoris; quo Sacerdote mortuo, eligant alium, & sic in perpetuum; Dubitabis ergo, an dicti hæredes ut acceptent hoc onus eligendi Sacerdotem qui se obliget ad dicendas Missas, indigeant licentia Episcopi?

4. Respondeo non indigere. Ratio est quia in hoc casu, nec hæres, nec alter, (quantumvis Rector Ecclesiæ fortasse sit) suscipit onus Missarum, sed curam procurandi, ut alter sub annuo stipendio, veluti sub manuali elemosyna se obliget ad Missas, de qua cura præsens Decretum non loquitur.

An pœna hic lata requirant sententiam declaratoriam.

5. Dubitabis secundo. Cum pœna relatæ n. 1. incurrantur ipso facto, & absque declaratione, an adhuc necessaria sit sententia declaratoria criminis, hoc est sententia Iudicis legitime pronuntiantis transgressorem receperisse onus perpetuum sine licentia?

6. Respondeo. Communis doctrina est, quod aliqua pœna imposita ipso facto in legibus non indigeant ejusmodi sententia. Lege Thom. Sanchez lib. 9. de matrimon. disp. 30. Laym. de legib. tract. 4. cap. 1 §. n. 5. aliosque

ibi citatos. Tales sine dubio censentur ab omni nã Excommunicationis, Suspensionis, Interdictionis, & irregularitatis ipso facto lata: aliqua vero indigent les sine dubio item sunt pœna Mortis, Amulsi, & notum, Exilij, in quibus etiam si dicat lex, quod transgressor ipso facto, & absque alia declaratione incurrat, licet ex vi talis clausulæ non sit necessaria declaratoria pœna, hoc est, sententia, quæ pronuntiat talem transgressorem incidisse in tale crimen, ad quod ex pœna consequuntur: cur autem ita sit in his, & non in aliis? Respondet Sanchez loc. cit. se non invenire rationem, sed solum, quia ita usu receptum est. 7. Inhabilitas autè ad beneficia, & inhabilitas ad officium ferendum ipso facto lata utrum sint ex declaratione declaratoria criminis, an non, est controversum? Probabile tamen censet Sanchez loc. cit. non indigere, ut videre facile est apud ipsum.

8. Ex his, in casu nostro, distinguendum erit. Vel enim dubitatio præsens procedit de Sacris secularibus, contra quos fulminatur pœna Interdictionis ingressus in Ecclesiam, & tunc dico, hanc non esse declaratoriam criminis, sed statim tales transgressores se tanquam interdictos abstinere debent ejusmodi ingressu. Ratio est, quia interdictum non dicitur, numeratur inter pœnas, quæ tali sententia imponitur pœna inhabilitatis ad officia, & privatio vocis activæ, & passivæ: & tunc Dico hæc non esse probabilis, indigere, ac propterea ante sententiam non obligari transgressorem Religiosum se tanquam inhabilem & privatum gerere. Ratio est, quia interdictas ac officia, & privatio vocis activæ, & passivæ idem sunt cum inhabilitate ad beneficia, & ad officia ferenda, vel perinde se habent, ac illa quæ (ut notamus ex probabili sententia) talem sententiam declaratoriam requirunt.

Quis possit absolvere in prædictis.

9. Dubitabis tertio. Quis possit absolvere hæc pœna si forte in illas aliquis incurrit? Respondeo; Si hæc pœna essent Summo Pontifici reservata, tunc si incurretent propter delictum adulterio gravius, esse aliqua difficultas; nunc vero facilis est responsio, posse nimirum absolvi, vel ab Ordinario, vel à superiore Regulari respectivè ad habitos. Sic Lezzana t. 1. cap. 20. n. 34. & 35. Ratio est, quia cum non sint reservata, semper Ordinarij, & Prælati intelliguntur esse in suo iure valendi eas remittere, quando incurtrunt ob crimina minus gravia, quam sunt adulterium, ex declaratione Alexandri III. cap. Ad prælatum §. De adulterio: ac certè adulterio minus grave est illud de quo agimus.

An licentia hac valida sit sine scriptura.

10. Dubitabis tertio de validitate licentiæ, quæ requiritur, si forte habeatur, tantum ore tenus. Respondeo adhuc tunc fore validam. Ratio est, quod illud, quod habetur in Decreto (cum licentia in scriptis concedenda) notat modum, non conditionem, & quæ ad actum acti perfectio: quoniam ergo tunc non vitiantur actus, ut vidimus supra l. 1. c. 4. §. n. 50. nec vitiantur hæc licentia, si scriptura deficiat. Quod autem scriptura non pateret, inde probatur: Quia ex Sanchez lib. 9. de matrimon. disp. 33. n. 2. forma expressa in mandato, quæ non pertinet ad essentiam actus non habet rationem conditionis sed modi actum non vitiantis: At scriptura non pertinet ad substantiam licentiæ ut ex ea patet ergo, &c.

An sit valida si non sit gratis concessa?

An peccetur mortaliter ab eo, qui sine licentia tale onus admittit?

11. Dubitabis quartò. Quid si licentia concedatur pretio mediante? Respondeo licentiam esse validam, quamvis illicite datam. Ratio est eadem, quia illud, quod est in Decreto (*cum licentia gratis concedenda*) significat modum, non conditionem, ut modo de voce (*in scriptis*) dictum est.

12. Certè (ut id. hac occasione, obiter dicam) quando in concessionibus Indulgentiarum ponit Pontifex esse gratis publicandas ab Ordinariis: si talis clausula ponatur solum enunciative, & solum notans id, quod iure debetur, nimirum has gratias esse sine pretio concedendas, valida erit Indulgentia, etiamsi aliquid ab Ordinario recipiatur. At si ponatur clausula invalidans in hunc ferè modum: *ne aliquid recipiatur, alioquin indulgentia sit nulla*, nulla erit, si quid recipiatur. Ratio utriusque dicti est, ex Sanchez *ibid. n. 4.* quia ibi notatur modus tantummodo: hic, clausula illa clare invalidans habet vim conditionis, unde nisi fiat juxta dictam clausulam, invalida erit concessio. Redeo ad nostra.

An valide suscipiat onus perpetuum Missandi qui sine licentia suscipit?

13. Dubitabis quintò. An si quis, est delinquit (de quo mox §. 8. n. 18.) valide tamen onus perpetuum contrahat si sine licentia illud admittit.

Respondeo. Clausula Decreti hæc est: *Næque in posterum onera perpetua suscipiant Missarum celebrandarum gratis licentia.* Si ergo hæc clausula est irritans, in valide contrahit, si solum est prohibens, sanè contrahet valide. Id ergo querendum nobis est.

14. Sanchez, quem Theologi ferè omnes sequuntur, Sanchez, Mol. Salas alique apud Castrop. *tom. 1. tr. 3. d. leg. disp. 2. part. 8.* docet ex eo solum, quod lex prohibeat actum, non censeri actum nullum in conscientia, si fiat contra talem legem: sed si Legislator velit nullitatem talis actus, debet in lege verbis id explicantibus disponere.

Contra Iurisperiti ferè omnes, Baldus, Tiraquell. alii que apud Castrop. *loc. cit.* communiter docent statim atque lex prohibet actum, censeri illum nullum reddere, v.g. si ferretur lex in hunc modum: *Ne quis quidpiam hoc onus mutuum det.* Theologi affirmant, quod nisi in tali lege addatur clausula irritans in hunc, vel similem modum (*quod si dederit nullus sit talis mutui contractus*), erit validus talis mutui contractus, esto annullati per sententiam postea a Iudice.

At Iurisperiti asserunt, si ve addatur, si ve non, clausula irritans, semper fore irritum, & invalidum ejuismodi contractum.

15. Ratio Iurisperitorum est, quia nihil profus contra voluntatem Superioris, potest voluntas inferioris. Ratio Theologorum est, quia prohibere, & irritare sunt omnino distincta, prius enim edicit, ne fiat, posterius vero, ne violat actus. Et sic non valet consequentia, lex prohibuit, ergo lex irritavit. Sanè Ecclesia olim prohibuit matrimonium clandestina, non tamen erant irrita, ut ex Tridentino *sess. 24. cap. 1. de reform. matr.* constat.

Hæc sententia sine dubio est recipienda, & ad rationem Iurisperitorum respondendum, facientem contra legem solum prohibentem, non contraire voluntati Superioris quoad valorem actus, sed solum quoad actus prohibitionem, unde inhonestè, seu illicite faciet, non verò invalide. Nec ostat lex non dubium, C. deleg. quia illam satis bene interpretantur Castrop. *loc. cit.* alii que.

16. His ergo positis, iam ad resolutionem casus nostri facilis patet via. Cum enim Decreti nostri clausula sit solum prohibens, esto delinquat, qui sine licentia dictum onus suscipit, valide tamen suscipit, poteritque nihilominus talis susceptio a Superiore annullari, quia hic suspensionis actus non est incapax irrationis, ut ex prædictis Doctoribus latius colligi potest.

17. Dubitabis sextò. An mortaliter peccet is, qui Missandi perpetuum onus suscipit sine licentia? Dico id exposcere altiore tractationem. Cum enim hæc Decreta sint leges Ecclesiasticæ, imponantque in hac clausula pœnas dictas *num. 1.* dicendum est. An quando ejusmodi leges prædictas pœnas imponunt, obligent, non solum ad ipsas pœnas, sed etiam ad culpam, id quod in § sequenti Commodius præstabitur.

§. VII. *In occasione prædicta Clausula, Querimus, Quando lex Ecclesiastica imponit pœnam, an obliget etiam ad culpam?*

1. Pœna, quæ in his legibus solet apponi, vel est spiritualis, vel temporalis: de quibus, qua ratione sint signa obligationis mortalis separatim est, claritatis gratia differendum.

Pœna spiritualis.

2. Certum est primò, obligari fideles ad mortales, quoties lex Ecclesiastica aliquid præcipit sub pœna peccati mortalis. Huc reducuntur verba his æquivalentia, ut cum quid jubetur *in virtute Sanctæ Obedientiæ, sub obestratione Iudicij, sub indignatione Apostolorum Petri, & Pauli, sub pœna maledictionis Dei, sub stricto Dei iudicio, in virtute Iuris jurandi, vel voti facti, & similibus.* Vetus enim jam obtinuit, ut hæc verba indicent intentionem Superioris obligandi sub mortale, comprobâtque communis Doctorum sententia apud Valentiam *part. 2. d. 7. quæst. 5. part. 6. §. 3. Verbo, Tertium signum est.*

3. Certum est secundò, obligari item sub mortali quando lex præcipit sub pœna Excommunicationis majoris latæ sententiæ. Ratio, quia hæc, utpote omnium gravissima pœna, non incurritur, atque adeo nec imponitur, nisi propter peccatum mortale: nam ideo dicere solent, quod pœna dictæ Excommunicationis, vel peccatum mortale supponit, vel inducit.

4. Hæc sunt certa. Dubium autem est, An pœna lata vel ferenda Suspensionis, vel Interdicti, vel irregularitatis, vel pœna majoris Excommunicationis ferendæ, sint signa obligationis mortalis. Non meminimus Excommunicationis minoris, quia hanc non esse signum mortalis obligationis, cum solet pro peccato veniali incurri, omnes communiter concedunt.

5. Et quidem in hoc triplex est sententia. Prima distinguit, aitque pœnam Suspensionis, Interdicti, Irregularitatis ipso facto incurendam, esse signum obligationis mortalis: ac pœnam Excommunicationis ferendæ, & propter paritatem pœnam Suspensionis, Interdicti, Irregularitatis ferendam, non item. Ita Castrop. *tom. 1. tract. 3. de leg. d. 1. part. 15. à num. 30.* alios citans. Ratio est, quia quando imponuntur ipso facto, sunt gravissimæ: ac quando imponuntur ferendæ, cum requirant ulteriorem admonitionem, ad hoc ut incurtantur non censentur tam graves, & propterea nec sufficiens signum obligationis mortalis.

6. Secunda sententia nihil distinguens, docet omnes has pœnas spirituales, si ve latas, si ve ferendas signa esse per se, ut quod sub illis præcipitur sit præstandum sub reatu culpæ mortalis. Sic Sanchez *in dec. lib. 6. c. 4. à n. 47.* citans Suarium. Ratio est, quia per se (nisi aliud ex mente Legislatoris, vel aliunde colligatur) hæc pœna sunt gravissimæ, utpote spirituales, quare conueniendum est (inquit) obligate sub mortali.

7. Tertia sententia nihil item distinguens, tenet omnes prædictas *num. 4.* pœnas, si ve ipso facto latas, si ve ferendas, si ve ipsam Excommunicationem ferendam,